

Návrh odporúčania Európskemu parlamentu vo veci sťažnosti č.j. 2819/2005/BU

Odporúčanie

**Prípád 2819/2005/BU - Otvorené dňa 05/10/2005 - Odporúčanie týkajúce sa 29/01/2008 -
Rozhodnutie z dňa 27/06/2008**

(Predložený v súlade s článkom 3 ods. 6 Štatútu Európskeho ombudsmana (1))

SŤAŽNOSŤ

Sťažovateľka je bývalou asistentkou poslankyne EP, pre ktorú pracovala na základe *Zmluvy o poskytovaní služieb* uzatvorenej 31. augusta 2004 na dobu jedného roka (ďalej len „zmluva“). Zmluva vstúpila do platnosti 1. septembra 2004.

Dňa 1. februára 2005 dala poslankyňa sťažovateľke ústnu výpoveď. Sťažovateľka trvala na tom, že poslankyňa jej v súlade so zmluvou musí dať písomnú výpoveď odoslanú doporučenou zásielkou s doručenkou jeden a pol mesiaca pred skončením zmluvy. Poslankyňa jej písomnú výpoveď zaslala 10. februára 2005 a sťažovateľka ju prevzala 11. februára 2005.

Dňa 18. marca 2005, t. j. pred uplynutím výpovednej lehoty počítanej odo dňa, keď sťažovateľka prevzala písomnú výpoveď, člen bezpečnostnej služby Parlamentu, na požiadanie poslankyne a v prítomnosti novej asistentky poslankyne, prerušil sťažovateľku počas obeda v parlamentnej jedálni v Bruseli a skontroloval jej akreditačný preukaz. Požiadal ju, aby prestala jesť a okamžite s ním opustila jedáleň. Napriek tomu, že sťažovateľka dvakrát požiadala o možnosť dojesť obed, člen bezpečnostnej služby jej to nedovolil a „*vyvliekol*“ ju z parlamentnej jedálne pred (nechápacími) stravníkmi, ktorí v tom čase obedovali. Sťažovateľka musela nasledovať člena bezpečnostnej služby do priestorov Bezpečnostného oddelenia, kde ju požiadali, aby vrátila akreditačný preukaz.

Dňa 16. mája 2005 zaslala sťažovateľka predsedovi Parlamentu sťažnosť (v angličtine), v ktorej popísala uvedený incident a požiadala Parlament o oficiálne vyjadrenie.

Dňa 7. júna 2005 vedúci Bezpečnostného oddelenia Parlamentu odpovedal v mene predsedu Parlamentu (vo francúzštine) takto:

- Poslankyňa EP oznámila Bezpečnostnému oddeleniu Parlamentu, že má v úmysle 10. februára 2005 ukončiť zmluvu so sťažovateľkou. V dôsledku toho mala byť deaktivovaná elektronická prístupová karta sťažovateľky, odobrať jej akreditačný preukaz a prevzaté kľúče



od kancelárií poslankyne. Elektronická prístupová karta sťažovateľky bola deaktivovaná ihneď.

- Dňa 18. marca 2005 člen bezpečnostnej služby požiadal sťažovateľku, aby vrátila akreditačný preukaz, pričom ju upozornil, že preukaz používa podvodným spôsobom, pretože už nemá na jeho používanie oprávnenie. Sťažovateľka vrátila akreditačný preukaz po tom, ako podpísala vyhlásenie potvrdzujúce, že tak spravila. Člen bezpečnostnej služby hneď potom v súlade s pravidlami vyviedol sťažovateľku z priestorov Parlamentu.
- Akreditačný preukaz (a) „*umožňuje prístup do Európskeho parlamentu len so súhlasom poslanca*“, (b) patrí Parlamentu, a (c) nespája sa so žiadnou zmluvnou dohodou ani s režimom výsad a imunit.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti adresovanej Európskemu ombudsmanovi vyjadrila nespokojnosť s odpoveďou Parlamentu, pokiaľ ide o jej formu aj obsah.

Tvrdila, že:

- bezpečnostné služby Parlamentu s ňou zaobchádzali nesprávne, a
- Parlament neposkytol dostatočné dôvody pre uvedené zaobchádzanie a neodpovedal na jej list zo 16. mája 2005 v jazyku uvedeného listu.

Sťažovateľka žiadala, aby jej Parlament:

- zaplatil náhradu za zaobchádzanie, ktorého sa jej dostalo (sťažovateľka neuviedla koľko), a
- poskytol odpoveď na jej list zo 16. mája 2005 v angličtine, alebo prípadne v slovenčine.

Čo sa týka jej prvého tvrdenia a požiadavky, sťažovateľka vyjadrila názor, že odpoveď Parlamentu je slabým zdôvodnením jej násilného vyvedenia z jedálne Parlamentu a odobratia jej akreditačného preukazu (napriek tomu, že jej výpovedná lehota ešte neuplynula).

Na podporu svojho druhého tvrdenia a požiadavky sa sťažovateľka odvolala na článok 41 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorého môže každá osoba napísať inštitúciám Únie v jednom z jazykov zmlúv a musí dostať odpoveď v rovnakom jazyku.

VYŠETROVANIE

Stanovisko Parlamentu

Stanovisko Parlamentu bolo takéto:

- Zamestnanci Bezpečnostného oddelenia požiadali sťažovateľku so všetkým patričným rešpektom o vrátenie jej akreditačného preukazu, tak ako sa to vyžadovalo po rozhodnutí poslankyne ukončiť jej zmluvu.
- Sťažovateľka dostala úplné vysvetlenie situácie v odpovedi na jej list zo 16. mája 2005. Nevyžaduje sa, aby Parlament odpovedal na korešpondenciu od pracovníkov v ich vlastnom jazyku.
- Sťažovateľka neakceptovala následky ukončenia jej zmluvy v dôsledku rozhodnutia poslankyne, čo nevyhnutne znamenalo, že jej bude odobratý akreditačný preukaz. Nie sú teda dôvody na ponúknutie odškodnenia sťažovateľke.
- Sťažovateľka dostala odpoveď na jej list zo 16. mája 2005 vo francúzštine, čo bolo poľutovaniahodné. Terajšia zaužívaná prax Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o internú



korešpondenciu, spočíva v ponúknutí voľby angličtiny alebo francúzštiny jeho pracovníkom.

Pripomienky sťažovateľky

Sťažovateľka vo svojich pripomienkach vyjadrila názor, že stanovisko Parlamentu neobsahuje žiadny relevantný argument, pokiaľ ide o uvedený incident, a trvala na svojich tvrdeniach a požiadavkách. K jednotlivým bodom Parlamentu sa vyjadrila takto:

- Nebol žiaden dôvod na to, aby zamestnanci Bezpečnostného oddelenia Parlamentu vyviekli sťažovateľku z jedálne Parlamentu a žiadali ju o vrátenie akreditačného preukazu, keďže jej výpovedná lehota ešte neuplynula, a preto bola uvedený preukaz oprávnená nosiť.

Bezpečnostná služba nekonala s plnou znalosťou skutočností, pretože si neoverila, či sťažovateľka mala právo nosiť akreditačný preukaz. Navyše spôsob, akým člen bezpečnostnej služby prerušil obed sťažovateľky a vyviekol ju preč v prítomnosti ostatných stravníkov, poškodil sťažovateľkinu povesť a predstavuje najväčšie poníženie v jej živote. Ak bezpečnostná služba skutočne musela proti sťažovateľke zakročiť, mohla to urobiť mimo priestoru jedálne a vhodnejším spôsobom.

- Sťažovateľka ako občianka EÚ napísala predsedovi Parlamentu sťažnosť v angličtine a očakávala odpoveď takisto v angličtine, alebo prípadne v slovenčine.

- Sťažovateľka trvala na svojej požiadavke, aby jej Parlament zaplatil náhradu za zaobchádzanie, ktorého sa jej dostalo.

- Sťažovateľka odporučila Parlamentu, aby k jej sťažnosti zo 16. mája 2005 adresovanej predsedovi Parlamentu pristupoval ako k externej korešpondencii a trvala na svojej požiadavke, aby jej Parlament zaslal odpoveď na uvedenú sťažnosť preloženú do angličtiny, alebo prípadne do slovenčiny.

Ďalšie vyšetrenie

Po dôkladnom preskúmaní stanoviska Parlamentu a pripomienok sťažovateľky bol ombudsman znepokojený tým, že stanovisko Parlamentu neodpovedalo dostatočne podrobne na vážne tvrdenia sťažovateľky, pokiaľ ide o okolnosti, za akých ju člen bezpečnostnej služby vyviedol z jedálne a z priestorov Parlamentu, a dospel k záveru, že je potrebné ďalšie vyšetrenie.

Ombudsman preto požiadal Parlament, aby: (i) poskytol vyhlásenia členov Bezpečnostného oddelenia, ktorí vyviedli sťažovateľku z jedálne a z priestorov Parlamentu, s podrobným opisom priebehu udalosti, a aby sa (ii) vyjadril k tomu, či konanie a metódy Bezpečnostného oddelenia v súvislosti s touto udalosťou boli v súlade s politikou Parlamentu.

Ombudsman tiež konštatoval, že v stanovisku Parlamentu sa neodkazuje na jeho *Vyhlášku o akreditácii asistentov a ich aktivitách v Európskom parlamente* (2). Keďže táto vyhláška obsahuje, podľa názoru ombudsmana, ustanovenia, ktoré by mohli byť relevantné, najmä články 2 (3) a 4 (4), požiadal Parlament, aby vysvetlil, ako boli v tomto prípade aplikované, alebo v opačnom prípade dôvody ich neaplikovania. Ombudsman dodal, že Parlament by sa mohol zaoberať predovšetkým otázkou dodržania základného práva sťažovateľky na vypočutie skôr, ako bolo prijaté rozhodnutie, ktoré by sa jej mohlo nepriaznivo dotýkať alebo byť namierené voči nej.

Na záver ombudsman navrhol a požiadal o to, aby Parlament vzhľadom na skutočnosť, že v deň svojej sťažnosti adresovanej predsedovi Parlamentu už sťažovateľka nebola asistentkou, poskytol anglický preklad svojej odpovede na sťažnosť sťažovateľky zo 16. mája 2005. V tejto



súvislosti ombudsman poukázal na tretí odsek článku 21 Zmluvy o ES a článok 41 ods. 4 Charty základných práv, ktoré zjavne priznávajú sťažovateľke právo na odpoveď na jej sťažnosť v jazyku uvedenej sťažnosti.

Ďalšie stanovisko Parlamentu

Parlament odpovedal na ďalšie vyšetrovanie v súhrne takto:

Parlament najskôr upriamil pozornosť na svoje *Pravidlá o úhrade výdavkov a príspevkov poslancom* („pravidlá PEAM“) a na ich prílohu VI, totiž, *Vyhlášku o akreditácii asistentov a ich aktivitách v Európskom parlamente* („vyhláška o akreditácii“), na ktorú ombudsman odkázal vo svojom ďalšom vyšetrovaní adresovanom Parlamentu, a poskytol kópiu pravidiel PEAM. Parlament poznamenal že, ako sa uvádza v pravidlách PEAM a tiež v individuálnych vzorových zmluvách používaných poslancami, každý jeden parlamentný asistent je vyberaný, prijímaný a zamestnávaný pod výlučnou zodpovednosťou poslanca, ktorý ostáva jeho/jej jediným zamestnávateľom. Parlament žiadnym spôsobom nevstupuje, formálne ani obsahovo, do zmluvného vzťahu s asistentmi. Preto, keď je asistent zamestnaný, Bezpečnostné oddelenie vydá akreditačný preukaz výlučne na žiadosť dotknutého poslanca, a keď sa zmluva skončí, akreditačný preukaz je odňatý taktiež výlučne na pokyn dotknutého poslanca. Preto, keď poslanec informuje príslušný útvar, že od určitého dátumu už asistent nie je zamestnaný, akreditačný preukaz stratí celú svoju opodstatnenosť a je preto neplatný.

Čo sa týka návrhu ombudsmana, aby sa Parlament vyjadril k otázke rešpektovania sťažovateľkinho základného práva byť vypočutá skôr, ako bolo prijaté rozhodnutie, ktoré by sa jej mohlo nepriaznivo dotýkať alebo byť namierené voči nej, Parlament odkázal na článok 7 prílohy VI pravidiel PEAM (5) . Parlament však zdôraznil, že toto pravidlo sa vzťahuje iba na asistentov „v službe“ a nie na bývalého asistenta, ktorý už nie je zmluvne zamestnaný poslancom a nemá v držbe platný akreditačný preukaz. Parlament dodal, že predchádzajúce vypočutie orgánom Parlamentu by bolo neopodstatnené vo veci týkajúcej sa zmluvného vzťahu medzi poslancom a jeho/jej asistentom a práva týchto strán ukončiť zamestnanie (práva, vo veci ktorého by Parlament nemal žiadne slovo).

Parlament dodal, že sťažovateľka bola riadne informovaná jeho útvarmi a bola plne oboznámená so skutočnosťou, že nakoľko už nebola zamestnaná svojou poslankyňou, táto už nemohla niesť zodpovednosť za jej prítomnosť v priestoroch Parlamentu. Navyše, pravidlá týkajúce sa prístupu do priestorov Parlamentu boli príslušníkmi Bezpečnostnej služby vysvetlené sťažovateľke ústne v jej materinskom jazyku.

Parlament uzavrel, že sťažovateľka si bola plne vedomá a bola plne informovaná o právnej a skutkovej situácii, v ktorej sa nachádzala v momente, keď jej zmluva bola ukončená. Keď ju príslušníci Bezpečnostnej služby, podľa pokynov od vedúceho Bezpečnostného oddelenia, požiadali aby opustila priestory Parlamentu, toto bolo vykonané za úplného dodržania interných pravidiel Parlamentu a bez akéhokoľvek incidentu vedúceho k formálnym vyhláseniam zúčastneného personálu.

Na základe požiadavky ombudsmana Parlament poskytol anglický preklad svojej odpovede zo 7. júna 2005 na sťažovateľkinu sťažnosť predsedovi Parlamentu zo 16. mája 2005.



Ďalšie pripomienky sťažovateľky

V reakcii na ďalšie stanovisko Parlamentu sťažovateľka zopakovala, že písomnú výpoveď od poslankyne dostala 11. februára 2005 a že výpovedná lehota jeden a pol mesiaca začala plynúť od tohto dátumu. Sťažovateľka ďalej uviedla, že výpovedná lehota skončila 25. marca 2005 a do uvedeného dátumu bola jej zmluva stále platná. Z toho dôvodu bola sťažovateľka aj naďalej asistentkou poslankyne a bola teda oprávnená použiť akreditačný preukaz na vstup do priestorov Parlamentu. Podľa názoru sťažovateľky z uvedeného vyplýva, že v deň incidentu, 18. marca 2005, pre ňu nemohlo platiť vyjadrenie Parlamentu „*keď sa zmluva skončí*“ uvedené v jeho ďalšom stanovisku. Z toho istého dôvodu sťažovateľka dodala, že Parlament sa opakovane dopúšťa závažného omylu, keď uvádza, že 18. marca 2005 bola „*bývalou asistentkou*“.

Pokiaľ ide o tvrdenie Parlamentu, že „*sťažovateľka si bola plne vedomá a bola riadne informovaná o právnej a skutočnej situácii, v ktorej sa nachádzala v momente, keď jej zamestnanecká zmluva bola ukončená*“, sťažovateľka uviedla, že jedinou skutočnosťou, ktorej si bola plne vedomá, bolo to, že jej výpovedná lehota stále plynie a jej akreditačný preukaz je naďalej platný. Sťažovateľka tiež spochybnila výrok Parlamentu, podľa ktorého „*bola tiež riadne informovaná útvarmi Parlamentu*“, uvedúc, že to tak nebolo.

Podľa sťažovateľky skutočnosť, že ako asistentka poslankyne EP bola oprávnená použiť akreditačný preukaz na vstup do priestorov Parlamentu, potvrdilo Bezpečnostné oddelenie Parlamentu, ktoré ju do spomínaných priestorov s týmto preukazom vpustilo. Akékoľvek iné vysvetlenie by znamenalo, že Bezpečnostné oddelenie Parlamentu jej umožnilo vstúpiť do priestorov Parlamentu s údajne neplatným akreditačným preukazom.

Sťažovateľka na záver zopakovala, že spôsob, akým s ňou zaobchádzalo Bezpečnostné oddelenie Parlamentu, považuje za porušenie svojich ľudských práv, a trvala na tom, aby jej za toto zaobchádzanie bolo vyplatené finančné odškodnenie.

ÚSILIE OMBUDSMANA O DOSIAHNUTIE PRIATEĽSKÉHO RIEŠENIA

Po starostlivom zvážení stanovísk a pripomienok ombudsman nenadobudol presvedčenie, že by Parlament reagoval adekvátne na sťažovateľkine prvé tvrdenie a požiadavku, pokiaľ ide o okolnosti, za akých ju zamestnanec Bezpečnostného oddelenia vyviedol z jedálne a z priestorov Parlamentu.

Návrh priateľského riešenia

Článok 3 ods. 5 Štatútu Európskeho ombudsmana (6) ukladá ombudsmanovi snažiť sa, v rámci možností, spolu s príslušným orgánom alebo inštitúciou nájsť riešenie na odstránenie nesprávneho úradného postupu a vybavenie sťažnosti.

Ombudsman preto Parlamentu predložil nasledovný návrh priateľského riešenia:

„Parlament by mohol zvážiť ospravedlnenie sa sťažovateľke za zaobchádzanie, ktorého sa jej



dostalo 18. marca 2005, a vyplatenie primeranej finančnej náhrady sťažovateľke za toto zaobchádzanie. “

V tomto návrhu ombudsman predniesol, okrem iných, tieto predbežné závery:

- Z článku 4 vyhlášky o akreditácii, ktorá je obsiahnutá v prílohe VI pravidiel PEAM, jasne vyplýva, že : (i) platný akreditačný preukaz sám osebe oprávňuje asistenta vstupovať do priestorov Parlamentu (vrátane reštauračných zariadení), a (ii) súhlas poslanca je potrebný len pri práci asistenta v kancelárii poslanca EP, ktorý ho zamestnáva. Parlament preto podľa všetkého nebral ohľad na toto ustanovenie, keď vo svojej odpovedi zo 7. júna 2005 na sťažnosť sťažovateľky zo 16. mája 2005 uviedol, že akreditačný preukaz „*umožňuje prístup do Európskeho parlamentu len so súhlasom poslanca*“ (bod 1.4 návrhu).

- Nakoľko písomná výpoveď datovaná 10. februára 2005 bola doručená sťažovateľke 11. februára 2005, výpovedná lehota jeden a pol mesiaca nemohla začať plynúť pred druhým uvedeným dátumom, a nemohla teda skončiť pred 25. marcom 2005. Ombudsman sa preto domnieva, že sťažovateľke sa podarilo dokázať, že až do 25. marca 2005 bola jej zmluva s poslankyňou platná, a teda že bola ešte stále asistentkou poslankyne (bod 1.8 návrhu).

- Na základe článku 2 vyhlášky o akreditácii (7) je potrebné urobiť záver, že v deň vyššie uvedeného incidentu bol akreditačný preukaz sťažovateľky nesporne platný. V dôsledku toho z článku 4 vyhlášky o akreditácii vyplýva, že v deň incidentu 18. marca 2005 bola sťažovateľka, ktorá bola držiteľkou platného akreditačného preukazu, plne oprávnená na vstup do priestorov Parlamentu, vrátane jedálne. Aplikácia svojich vlastných pravidiel Parlamentom na situáciu sťažovateľky preto nebola správna (body 1.9 a 1.11 návrhu).

- Ombudsman podotýka, že článok 41 Charty základných práv zakotvuje základné právo „*každého*“ na vypočutie. Ombudsman je preto vážne znepokojený skutočnosťou, že Parlament uvedené pravidlo nespomenul počas tohto vyšetrovania. Parlament odkázal len na osobitné ustanovenie článku 7 vyhlášky o akreditácii, ktoré upravuje právo asistenta na vypočutie v špecifickej situácii, keď sa kvestori domnievajú, že činnosť alebo správanie asistenta škodia záujmom inštitúcie. Ako Parlament uviedol, toto ustanovenie nebolo aplikované na prípad sťažovateľky. Preto, Parlament vo svojom ďalšom stanovisku by mohol byť chápaný tak, že pripúšťa, že základné právo sťažovateľky na vypočutie, ako je zakotvené v Charte základných práv, nebolo dodržané (bod 1.13 návrhu).

- Na základe vyššie uvedených argumentov sa ombudsman domnieva, že Parlament počas tohto vyšetrovania neposkytol žiaden platný argument, ktorý by odôvodňoval zaobchádzanie so sťažovateľkou, a to ani pokiaľ ide o vyvedenie sťažovateľky z priestorov Parlamentu a odobratie jej akreditačného preukazu, ani pokiaľ ide o dodržanie jej základného práva na vypočutie. Za týchto okolností dospieva ombudsman k predbežnému záveru, že zaobchádzanie Parlamentu so sťažovateľkou dňa 18. marca 2005 by mohlo predstavovať prípad nesprávneho úradného postupu (bod 1.14 návrhu).

Stanovisko Parlamentu k návrhu priateľského riešenia

Parlament vo svojom stanovisku uviedol toto:



Po prvé, Parlament zopakoval svoj názor, že pracovníci Bezpečnostného oddelenia postupovali vhodným spôsobom, keď požiadali sťažovateľku, aby vrátila akreditačný preukaz po skončení jej zmluvy s poslankyňou EP. Podľa Parlamentu sťažovateľka súhlasila s podpísaním príslušných dokumentov a s vrátením preukazu.

Parlament ďalej uviedol, že „[p]redpisy Európskeho parlamentu uvádzajú, že držiteľ preukazu, ktorý ho oprávňuje k určitému druhu vstupu, musí splniť požiadavky stanovené generálnym tajomníkom Parlamentu; preukazy asistentov poslancov sa vydávajú osobám, ktoré majú priame profesionálne alebo súkromné prepojenie s poslancom.“

Podľa názoru Parlamentu súkromnoprávna zmluva uzavretá 31. augusta 2004 medzi sťažovateľkou a poslankyňou EP, ktorá sa skončila 15. marca 2005, je po právnej stránke zmluvou o poskytovaní služieb a Parlament nemožno za nijakých okolností považovať za zamestnávateľa ani za zmluvnú stranu.

Parlament ďalej konštatoval, že vzhľadom na priamy vzťah medzi asistentom a poslancom, ak sa zmluva skončila, je iba na vôli poslanca požadovať, aby sa asistent nevrátil do kancelárie pracovať počas výpovednej lehoty. Parlament dodal, že výpovedná lehota má slúžiť na ochranu asistenta výlučne pokiaľ ide o plat, ale o tom, či asistent má pracovať počas výpovednej lehoty, rozhodujú výlučne signatári zmluvy. Sťažovateľka preto nemá nárok požadovať od poslankyne EP, aby jej umožnila pokračovať v práci počas tejto lehoty.

Vzhľadom na to, že poslankyňa EP si želala, aby sťažovateľka ihneď prestala pracovať, a akreditačný preukaz sa vydáva iba na základe toho, že existuje súkromnoprávna zmluva medzi asistentom a poslancom EP, sťažovateľka nemá žiadne dôvody na opodstatnenie svojej prítomnosti v priestoroch Parlamentu v deň incidentu 18. marca 2005.

Parlament uzavrel, že vzhľadom na uvedené okolnosti „nemá v úmysle vyjadriť ospravedlnenie sťažovateľke.“ Dodal, že „nepociťuje žiadnu zodpovednosť ako zamestnávateľ a nemôže ponúknuť finančnú náhradu v situácii, keď ide o súkromnoprávnu zmluvu riadne uzatvorenú v súlade s uplatňovaným vnútroštátnym právom.“

Pripomienky sťažovateľky

Stručne povedané, sťažovateľka poukázala na stanovisko Parlamentu, podľa ktorého pracovníci Bezpečnostného oddelenia postupovali vhodným spôsobom, keď ju požiadali, aby vrátila akreditačný preukaz po skončení jej zmluvy s poslankyňou EP. Sťažovateľka uviedla, že Parlament týmto stanoviskom (i) vedome ignoruje zistenie ombudsmana, že Parlament postupoval voči občanovi EÚ nesprávne; a (ii) ignoruje skutočnosť, že skončenie zmluvy sa viaže na prijatie doručky (týkajúcej sa výpovede) 11. februára 2005, a neberie do úvahy to, že sťažovateľka bola dňa 18. marca 2005 stále vo výpovednej lehote, a teda mala právo používať akreditačný preukaz.

Sťažovateľka taktiež vyjadrila otázku, na základe čoho Parlament dospel k názoru, že nemala žiadne dôvody na opodstatnenie svojej prítomnosti v priestoroch Parlamentu dňa 18. marca 2005, vzhľadom na to, že poslankyňa EP si želala, aby ihneď prestala pracovať, a akreditačný



preukaz sa vydáva iba na základe toho, že existuje súkromnoprávna zmluva medzi asistentom a poslancom EP. Sťažovateľka v tejto súvislosti znovu poukázala na to, že jej zmluva platila do 25. marca 2005 a že podľa článku 4 vyhlášky o akreditácii asistent, ktorý má v držbe platný akreditačný preukaz, čo bol prípad sťažovateľky, nepotrebuje povolenie poslanca/poslankyne EP na zdržiavanie sa v priestoroch Parlamentu.

Sťažovateľka ďalej vyjadrila svoj nesúhlas so stanoviskom Parlamentu, že súhlasila s podpísaním príslušných dokumentov a vrátením akreditačného preukazu. Konštatovala, že akreditačný preukaz jej bol násilne odňatý, a vyhlásenie potvrdzujúce jeho vrátenie jej bolo vydané až na základe jej požiadavky na vydanie tohto vyhlásenia.

Nakoniec, sťažovateľka konštatovala, že Parlament sa nezmienil o „škandalóznom spôsobe“, akým ju pracovníci Bezpečnostného oddelenia vyviedli z priestorov Parlamentu, a preto záver Parlamentu, že sa jej nemá v úmysle ospravedlniť, považovala za zarážajúci.

Ombudsmanov posudok

Ombudsman na základe stanoviska Parlamentu a pripomienok sťažovateľky dospieva k názoru, že sa nedá dosiahnuť priateľské urovnanie sporu.

Dodatočná korešpondencia s dátumami 14. a 15. novembra 2007

Poslankyňa EP elektronickou poštou v dňoch 14. a 15. novembra 2007 informovala ombudsmana o konaní, ktoré sťažovateľka začala proti nej na príslušnom vnútroštátnom súde v súvislosti so skončením zmluvy.

ROZHODNUTIE

1 Relevantné skutočnosti a ombudsmanovo hodnotenie

1.1 Sťažovateľka, bývalá asistentka poslankyne EP, uviedla, že 18. marca 2005 (t. j. pred uplynutím výpovednej lehoty) a za prítomnosti ďalších stravníkov ju člen Bezpečnostného oddelenia EP prerušil počas obeda v parlamentnej jedálni v Bruseli a požiadal ju, aby prestala jesť a okamžite s ním jedáleň opustila. Sťažovateľka bola nútená nasledovať člena bezpečnostnej služby do priestorov Bezpečnostného oddelenia, kde musela vrátiť akreditačný preukaz. Potom bola vyzvaná, aby opustila priestory Parlamentu. Sťažovateľka tvrdila, že bezpečnostné služby Parlamentu s ňou zaobchádzali nesprávne, a požadovala náhradu za zaobchádzanie, ktorého sa jej dostalo.

1.2 Parlament vo svojom stanovisku vyjadril názor, že pracovníci jeho Bezpečnostného oddelenia požiadali sťažovateľku so všetkým patričným rešpektom, aby vrátila svoj akreditačný preukaz. Podľa stanoviska Parlamentu bola na jeho vrátenie vyzvaná na základe rozhodnutia poslankyne EP ukončiť jej zmluvu. Parlament uviedol, že sťažovateľka neakceptovala následky ukončenia jej zmluvy. To nevyhnutne znamenalo, že jej bol odobratý akreditačný preukaz. Parlament preto dospel k záveru, že neexistujú dôvody na poskytnutie odškodnenia sťažovateľke.

Vo svojej odpovedi na ďalšie vyšetrovanie zo strany ombudsmana Parlament odkázal na (i) *Pravidlá o úhrade výdavkov a príspevkov poslancom* („pravidlá PEAM“); (ii) *Vyhlášku o akreditácii asistentov a ich aktivitách v Európskom parlamente* („vyhláška o akreditácii“)



obsiahnutú v prílohe VI pravidiel PEAM; a (iii) individuálne vzorové zmluvy využívané poslancami EP. Parlament poznamenal, že každý parlamentný asistent je vyberaný, prijímaný a zamestnávaný pod výlučnou zodpovednosťou poslanca, a že Parlament do zmluvného vzťahu s asistentmi nevstupuje. Preto, keď je asistent zamestnaný, Bezpečnostné oddelenie vydá akreditačný preukaz výlučne na žiadosť dotknutého poslanca. Keď sa zmluva skončí, akreditačný preukaz je odňatý výlučne na pokyn dotknutého poslanca. Preto, keď poslanec informuje príslušný útvar, že od určitého dátumu už asistent nie je zamestnaný, akreditačný preukaz stratí celú svoju opodstatnenosť a je preto neplatný.

Pokiaľ ide o návrh ombudsmana, aby sa Parlament vyjadril k otázke rešpektovania základného práva sťažovateľky na vypočutie skôr, ako bolo prijaté rozhodnutie, ktoré by sa jej mohlo nepriaznivo dotýkať alebo byť namierené voči nej, Parlament odkázal na článok 7 prílohy VI pravidiel PEAM a zdôraznil, že toto pravidlo sa vzťahuje iba na asistentov „v službe“ a nie na bývalých asistentov bez platného akreditačného preukazu. Parlament dodal, že predchádzajúce vypočutie orgánom Parlamentu by bolo neopodstatnené vo veci týkajúcej sa zmluvného vzťahu medzi poslancom a jeho/jej asistentom a práva týchto strán ukončiť zamestnanie (práva, vo veci ktorého by Parlament nemal žiadne slovo).

Na základe uvedeného dospel Parlament k záveru, že sťažovateľka si bola plne vedomá a bola riadne informovaná o právnej a skutkovej situácii, v ktorej sa nachádzala v momente, keď jej zmluva bola ukončená.

1.3 Dňa 5. februára 2007 ombudsman dospel k predbežnému záveru, že zaobchádzanie Parlamentu so sťažovateľkou dňa 18. marca 2005 by mohlo predstavovať prípad nesprávneho úradného postupu. Ombudsmanove dôvody na dosiahnutie tohto predbežného záveru boli také, že Parlament neposkytol žiaden platný argument, ktorý by odôvodňoval zaobchádzanie so sťažovateľkou, či už vo veci odobratia jej akreditačného preukazu a jej vyvedenia z priestorov Parlamentu, alebo vo veci dodržania jej základného práva na vypočutie.

Ombudsman preto Parlamentu navrhol toto priateľské riešenie sťažnosti:

„Parlament by mohol zvážiť ospravedlnenie sa sťažovateľke za zaobchádzanie, ktorého sa jej dostalo 18. marca 2005, a vyplatenie primeranej finančnej náhrady sťažovateľke za toto zaobchádzanie.“

1.4 Parlament vo svojej odpovedi na návrh priateľského riešenia zopakoval svoj názor, že pracovníci Bezpečnostného oddelenia postupovali vhodným spôsobom, keď sťažovateľku požiadali, aby vrátila akreditačný preukaz po skončení jej zmluvy poslankyňou EP.

Parlament takisto uviedol, že „[p]redpisy Európskeho parlamentu uvádzajú, že držiteľ preukazu, ktorý ho oprávňuje k určitému druhu vstupu, musí splniť požiadavky stanovené generálnym tajomníkom Parlamentu; preukazy asistentov poslancov sa vydávajú osobám, ktoré majú priame profesionálne alebo súkromné prepojenie s poslancom.“

Ďalej upozornil na to, že sa za nijakých okolností nemôže považovať za zamestnávateľa na



základe súkromnoprávnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľkou a poslankyňou EP ani za jej zmluvnú stranu.

Parlament ďalej konštatoval, že vzhľadom na priamy vzťah medzi asistentom a poslancom, ak sa zmluva skončila, je iba na vôli poslanca požadovať, aby sa asistent nevrátil do kancelárie pracovať počas výpovednej lehoty, a preto sťažovateľka nemá nijaký požadovať od poslankyne, aby jej umožnila pokračovať v práci počas tejto lehoty. Parlament taktiež vyjadril názor, že nakoľko poslankyňa EP si želala, aby sťažovateľka ihneď prestala pracovať, a akreditačný preukaz asistenta sa vydáva iba na základe toho, že existuje súkromnoprávna zmluva medzi asistentom a poslancom EP, sťažovateľka nemá žiadne dôvody na opodstatnenie svojej prítomnosti v priestoroch Parlamentu v deň incidentu 18. marca 2005.

Parlament uzavrel, že vzhľadom na uvedené okolnosti „*nemá v úmysle vyjadriť ospravedlnenie sťažovateľke.*“ Dodal, že „*nepociťuje žiadnu zodpovednosť ako zamestnávateľ a nemôže ponúknuť finančnú náhradu v situácii, keď ide o súkromnoprávnu zmluvu riadne uzatvorenú v súlade s uplatňovaným vnútroštátnym právom.*“

1.5 Ombudsman na začiatku pripomína, že články 4 (Zákonnosť) a 7 (Nezneužitie právomocí) Európskeho kódexu dobrej správnej praxe, ktoré má ombudsman na žiadosť Parlamentu uplatňovať pri zisťovaní, či ide o nesprávny úradný postup (8) , ustanovujú:

„*Úradník koná v súlade s právom a uplatňuje pravidlá a postupy ustanovené v právnych predpisoch Spoločenstva. Úradník dbá najmä o to, aby rozhodnutia ovplyvňujúce práva a záujmy jednotlivcov mali svoj základ v práve a aby bol ich obsah v súlade s právom.*“

„*Právomoci sa vykonávajú len na účely, na ktoré boli zverené príslušnými ustanoveniami. Úradník najmä nesmie použiť tieto právomoci na účely, ktoré nemajú základ v práve alebo ktorými sa nesleduje žiaden verejný záujem.*“

Ombudsman v tomto kontexte považuje za poľutovaniahodné, že Parlament napriek požiadavke, aby tak urobil, nezaujal počas terajšieho vyšetrovania stanovisko k tomu, ako sa články 2 a 4 jeho vyhlášky o akreditácii (9) uplatnili v prípade sťažovateľky alebo uviedol dôvody ich neuplatnenia. Parlament síce v odpovedi na návrh priateľského riešenia uviedol, že „*[p]redpisy Európskeho parlamentu uvádzajú, že držiteľ preukazu, ktorý ho oprávňuje k určitému druhu vstupu, musí splniť požiadavky stanovené generálnym tajomníkom Parlamentu*“, ale nekonkretizoval, o ktoré predpisy ide, a počas terajšieho vyšetrovania neuviedol ani nijaké konkrétne právne ustanovenie, na základe ktorého by mohol odôvodniť zaobchádzanie so sťažovateľkou dňa 18. marca 2005.

1.6 Ombudsman konštatuje, že počas vyšetrovania bol informovaný o tom, že na príslušnom vnútroštátnom súde sa začalo konanie týkajúce sa skončenia zmluvy.

1.7 V tejto súvislosti ombudsman pripomína, že skončenie zmluvy ako také nie je vecou, ktorá je predmetom jeho vyšetrovania v zmysle článku 10 ods. 3 vykonávacích ustanovení pre Štatút ombudsmana (10) , ale jednou z uvádzaných skutočností v zmysle článku 195 Zmluvy o ES



(11) a článku 2 ods. 7 Štatútu ombudsmana (12) .

Ombudsman preto nepovažuje za vhodné, aby sa tento prípad uzavrel ako taký, ale ukončí hodnotenie toho, ako Parlament uplatnil články 2 a 4 vyhlášky o akreditácii na prípad sťažovateľky, pretože skutočnosti súvisiace so skončením zmluvy, ktoré sa stali predmetom súdneho konania, sú dôležité pre toto hodnotenie.

1.8 Čo sa týka článku 7 vyhlášky o akreditácii, ombudsman vzal na vedomie vyhlásenie Parlamentu v odpovedi na jeho ďalšie vyšetrovanie, že tento článok nebol aplikovaný na prípad sťažovateľky. Toto ustanovenie sa zaoberá situáciou, keď sa kvestori domnievajú, že činnosť alebo správanie asistenta škodia záujmom inštitúcie. Na základe toho z vyhlásenia Parlamentu vyplýva, že prítomnosť sťažovateľky vo svojich priestoroch nepovažoval za škodiacu jeho záujmom ako inštitúcie.

1.9 V liste adresujúcom ďalšie otázky Parlamentu ombudsman požiadal, aby sa Parlament vyjadril k otázke dodržania základného práva sťažovateľky na vypočutie skôr, ako bolo prijaté rozhodnutie, ktoré by sa jej mohlo nepriaznivo dotýkať alebo byť namierené voči nej.

Parlament vo svojej odpovedi odkázal na článok 7 prílohy VI pravidiel PEAM (13) , ale zdôraznil, že tento článok sa vzťahuje iba na asistentov „ v službe “, a nie na bývalých asistentov bez platného akreditačného preukazu. Parlament dodal, že predchádzajúce vypočutie ním by bolo neopodstatnené vo veci týkajúcej sa zmluvného vzťahu medzi poslancom a jeho/jej asistentom a práva týchto strán ukončiť zamestnanie.

1.10 Ombudsman v návrhu na priateľské riešenie preto vyjadril vážne znepokojenie vzhľadom na skutočnosť, že Parlament nespomenul článok 41 Charty základných práv Európskej únie (14) . Podľa článku 41 „ [k]aždý má právo, aby inštitúcie a orgány Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote. “ Toto právo zahŕňa aj „ právo každej osoby na vypočutie skôr, ako je prijaté akékoľvek individuálne opatrenie, ktoré by sa jej mohlo nepriaznivo dotýkať alebo byť namierené voči nej (...) “ (prízvukované). Ombudsman poznamenal, že by sa to dalo chápať tak, že Parlament pripustil, že základné právo sťažovateľky na vypočutie, ktoré je zakotvené v Charte základných práv, nebolo dodržané.

Na základe uvedeného ombudsman s ľútosťou konštatuje, že Parlament uvedené ustanovenie Charty základných práv nespomenul ani vo svojej odpovedi odmietajúcej návrh na priateľské riešenie, čím potvrdil predbežný záver ombudsmana, že základné právo sťažovateľky na vypočutie nebolo dodržané.

1.11 V kontexte vyššie uvedeného ombudsman považuje za nepresvedčivé vyhlásenie Parlamentu, že predchádzajúce vypočutie sťažovateľky ním by bolo neopodstatnené vo veci týkajúcej sa zmluvného vzťahu medzi ňou ako parlamentnou asistentkou a príslušnou poslankyňou a ich práva ukončiť zamestnanie.

Po prvé, ombudsman zdôrazňuje, že neexistencia zmluvného vzťahu medzi Parlamentom a sťažovateľkou ako parlamentnou asistentkou, ktorá nikdy nebola spochybňovaná



ombudsmanom ani sťažovateľkou v tomto prípade, nezaväzuje Parlament povinnosti správne aplikovať svoje vlastné pravidlá, ako aj zásady dobrej správy, voči sťažovateľke a rešpektovať jej základné práva.

Po druhé, ombudsman pripomína, že otázka skončenia zmluvy mala priamy vplyv na to, či akreditačný preukaz sťažovateľky bol v deň incidentu stále platný, a teda či Parlament mal právo na jej vyvedenie zo svojich priestorov (čo v zmysle článku 41 Charty základných práv určite bolo opatrením nepriaznivo sa dotýkajúcim sťažovateľky).

Povinnosťou Parlamentu v súlade s článkom 41 Charty základných práv preto bolo, aby vypočul sťažovateľku v otázke skončenia zmluvy pred jej vyvedením zo svojich priestorov. Nesplnenie tejto povinnosti Parlamentom predstavuje prípad nesprávneho úradného postupu.

1.12 Ombudsman ďalej pripomína, že článok 6 ods. 1 (Proporcionalita) Európskeho kódexu dobrej správne praxe ustanovuje, že „[p]ri rozhodovaní úradník zabezpečuje primeranosť opatrení vzhľadom na sledovaný účel. Úradník najmä nesmie obmedzovať práva občanov alebo ich zaťažovať, ak tieto obmedzenia alebo ťarchy nie sú primerané vo vzťahu k účelu vykonávaných opatrení.“

Preto, dokonca aj v hypotetickej situácii, v ktorej by sťažovateľka vstúpila do priestorov Parlamentu po uplynutí výpovednej lehoty, a teda bez platného akreditačného preukazu, a pracovníci Bezpečnostného oddelenia by museli zasiahnuť, museli by tak urobiť za dôsledného dodržania uvedenej zásady proporcionality.

1.13 Ombudsman berie na vedomie vyhlásenia sťažovateľky, ktoré Parlament počas terajšieho vyšetrovania nikdy nespochybnil, že pracovníci Bezpečnostného oddelenia k nej pristúpili v jedálni počas obeda, za prítomnosti ďalších stravníkov, a dokonca bez toho, aby mohla dojesť, ju požiadali, aby okamžite odišla. V tejto súvislosti ombudsman upriamuje pozornosť Parlamentu na pripomienku sťažovateľky, že spôsob, akým ju člen bezpečnostnej služby vyrušil počas obeda a „vyvliekol“ z jedálne za prítomnosti ďalších stravníkov, poškodil jej osobnú povesť a predstavuje najponižujúcejší zážitok jej života.

Ombudsman sa domnieva, že takýto ponižujúci postup by sa mohol považovať za primeraný iba vtedy, keď by sa správanie sťažovateľky považovalo za škodiace záujmom Parlamentu. Z bodu 1.8 vyššie však vyplýva, že to tak nebolo. Ombudsman sa preto domnieva, že zásah pracovníkov Bezpečnostného oddelenia voči sťažovateľke bol neprimeraný, a predstavuje ďalší prípad nesprávneho úradného postupu.

1.14 Ombudsman vzal na vedomie, že Parlament vo svojej odpovedi zamietajúcej jeho návrh na priateľské riešenie dokonca odmietol ponúknuť sťažovateľke ospravedlnenie. Ombudsman ľutuje, že Parlament teda nevyužil možnosť na vyriešenie prípadu spôsobom, ktorý by bol jednoduchý a v záujme občana.

2 Záver

Ombudsman na základe vyššie uvedeného (i) ukončuje svoje hodnotenie aplikácie článkov 2 a 4 vyhlášky o akreditácii Parlamentom na situáciu sťažovateľky dňa 18. marca 2005; a (ii)



dospieva k záveru, že zaobchádzanie Parlamentu so sťažovateľkou v daný deň zahŕňalo prípady nesprávneho úradného postupu spočívajúce v porušení jej základného práva na vypočutie a porušení zásady proporcionality. Ombudsman preto predloží Parlamentu nasledovný návrh odporúčania týkajúci sa bodu (ii) vyššie, v súlade s článkom 3 ods. 6 svojho štatútu:

Návrh odporúčania

Parlament by sa mal sťažovateľke ospravedlniť za svoje zaobchádzanie s ňou dňa 18. marca 2005. Parlament by na zdôraznenie úprimnosti svojho ospravedlnenia mal zvážiť ponúknuť *ex gratia* platby sťažovateľke. Ombudsman sa domnieva, že 1000 EUR by bola primeraná suma pre takúto platbu.

Parlament a sťažovateľka budú informovaní o tomto návrhu odporúčania. V súlade s článkom 3 ods. 6 Štatútu ombudsmana má Parlament zaslať podrobné stanovisko do 30. apríla 2008. Podrobné stanovisko by mohlo pozostávať zo súhlasu s rozhodnutím ombudsmana a popisu opatrení prijatých na realizáciu návrhu odporúčania.

V Štrasburgu, 29. januára 2008

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

(1) Rozhodnutie 94/262 Európskeho parlamentu z 9. marca 1994 o predpisoch a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, Ú. v. ES 1994 L 113, s. 15.

(2) Príloha VI *Pravidiel o úhrade výdavkov a príspevkov poslancom*.

(3) Článok 2: „*Platnosť tohto preukazu zodpovedá dĺžke trvania zmluvy uzatvorenej medzi poslancom a asistentom (...) Po skončení platnosti zmluvy je preukaz potrebné vrátiť na oddelenie, kde bol vydaný.*“

(4) Článok 4: „*Akreditačný preukaz oprávňuje asistenta:*

- *pohybovať sa v budovách Európskeho parlamentu, najmä v knižnici, v reštauračných zariadeniach, v garážach a na úseku pre distribúciu dokumentov,*
- *na základe povolenia poslanca, ktorý ho zamestnal, zdržiavať sa v jeho kancelárii (...).*“

(5) „*Kvestori môžu kedykoľvek rozhodnúť o odobratí akreditačného preukazu ak sa domnievajú, že činnosť alebo správanie asistenta škodia záujmom inštitúcie. Kvestori pred prijatím svojho rozhodnutia vypočujú asistenta a dotknutého poslanca/poslancov.*“

(6) Rozhodnutie 94/262 Európskeho parlamentu z 9. marca 1994 o predpisoch a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, Ú. v. ES 1994 L 113, s. 15.

(7) Podľa tohto ustanovenia platnosť akreditačného preukazu „*zodpovedá dĺžke trvania zmluvy uzatvorenej medzi poslancom a asistentom (...) Po skončení platnosti zmluvy je preukaz*



potrebné vrátiť na oddelenie, kde bol vydaný. “

(8) Správa z 13. júla 2001 o výročnej správe o činnostiach Európskeho ombudsmana za rok 2000 (2001/2043(COS)), bod 7.

(9) Pozri poznámky 3 a 4 vyššie.

(10) *„ Ak sa vo veci, ktorá je predmetom vyšetrovania ombudsmana, začalo súdne konanie, ombudsman prípad uzavrie. Výsledky už uskutočnených vyšetrovaní sa bez ďalšieho založia do spisu. “*

(11) *„ V súlade so svojimi povinnosťami sa ombudsman najprv presvedčí o opodstatnenosti šetrenia (...) okrem prípadu, keď uvádzané skutočnosti sú alebo boli predmetom súdneho konania. “*

(12) *„ Ak musí ombudsman vyhlásiť sťažnosť za neprípustnú alebo ukončiť jej preskúmavanie z dôvodu prebiehajúceho alebo skončeného súdneho konania týkajúceho sa predložených faktov, výsledky prípadných dovtedy uskutočnených vyšetrovaní sa založia do spisu s definitívnou platnosťou. “*

(13) *„ Kvestori môžu kedykoľvek rozhodnúť o odobratí akreditačného preukazu ak sa domnievajú, že činnosť alebo správanie asistenta škodia záujmom inštitúcie. Kvestori pred prijatím svojho rozhodnutia vypočujú asistenta a dotknutého poslanca/poslancov. “*

(14) Ú. v. ES 2000 C 364, s. 1.